

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Katowicach

LKA.410.022.01.2020

Pan
Jarosław Wieczorek
Wojewoda Śląski
Śląski Urząd Wojewódzki
ul. Jagiellońska 25
40-032 Katowice

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/20/012 – Planowanie i wykorzystanie rezerw budżetu państwa i budżetu środków europejskich

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Śląski Urząd Wojewódzki w Katowicach ¹ , ul. Jagiellońska 25, 40-032 Katowice.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Jarosław Wieczorek, Wojewoda Śląski ² od 5 grudnia 2015 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none">1. Planowanie środków ujętych w rezerwach budżetowych w tym rezerwy, o której mowa w art. 140 ust. 4 ufp.2. Zasady przyznawania środków z rezerwy, o której mowa w art. 140 ust. 4 ufp.3. Przestrzeganie zasad przyznawania środków z rezerwy, o której mowa w art. 140 ust. 4 ufp.4. Wykorzystanie środków z rezerw budżetowych.
Okres objęty kontrolą	Od stycznia 2019 r. do 31 sierpnia 2020 r. oraz działania wcześniejsze i późniejsze mające wpływ na zagadnienia w kontrolowanym okresie.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach
Kontrolerzy	<ol style="list-style-type: none">1. Stefania Zalewska, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKA/253/2020 z 14 września 2020 r.2. Karolina Cichy, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKA/263/2020 z 21 września 2020 r.

(akta kontroli tom 1 str. 1-5)

¹ Dalej: Urząd.

² Dalej: Wojewoda.

³ Dz.U. z 2020 r. poz. 1200, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w badanym zakresie.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Wojewoda utworzył w 2019 r. i 2020 r. rezerwę, o której mowa w art. 140 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁵, przestrzegając limitu określonego w tym przepisie. Wojewoda rzetelnie i bez zbędnej zwłoki rozpatrywał wnioski o przyznanie środków z ww. rezerwy (z wyjątkiem jednego przypadku, o którym mowa poniżej). Nie stwierdzono nierównego traktowania jednostek ubiegających się o te środki. Zgodnie z wymogiem określonym w art. 156 ufp, o podziale rezerwy Wojewoda zawiadamiał Ministra Finansów.

Wojewoda podejmował rzetelne działania w ramach planowania rezerw celowych na 2019 r. i 2020 r. Wydatków, na które ujęto środki w ramach badanych rezerw celowych, nie można było zaplanować w budżecie Wojewody, jak również nie był możliwy ich szczegółowy podział na pozycje klasyfikacji budżetowej w okresie opracowywania projektu ustawy budżetowej na 2019 r. i 2020 r. Wnioskowanie o przyznanie środków z objętych badaniem rezerw celowych wynikało z faktycznych potrzeb, było zasadne i dotyczyło właściwych pozycji rezerw, jak również odbywało się w czasie umożliwiającym realizację zadań oraz dochowanie terminów podziału rezerw celowych przez Ministra Finansów, określonych w art. 154 ust. 1 i 3 ufp;

Wnioskowanie o przyznanie środków z rezerwy ogólnej dotyczyło wydatków niemożliwych do przewidzenia przez Wojewodę na etapie planowania wydatków na dany rok budżetowy, czy też na etapie prac komisji sejmowych przed uchwaleniem ustawy budżetowej. Przestrzegano przy tym zakazu określonego w art. 155 ust. 3 ufp (nie wystąpiły przypadki uprzedniego zmniejszenia wydatków na zadanie objęte wnioskiem, w wyniku przeniesień tych wydatków na podstawie art. 171 ufp).

Wnioskując o przyznanie środków z rezerwy ogólnej i rezerw celowych przestrzegano również zasad określonych w wewnętrznych procedurach przyjętych w Urzędzie i w wytycznych właściwych ministrów. Nie stwierdzono przypadków wykorzystania środków z rezerw niezgodnie z przeznaczeniem.

Stwierdzono przy tym nieprawidłowości, które, z uwagi na ich skalę, nie miały istotnego wpływu na kontrolowaną działalność. Polegały one na:

- niezapewnieniu przez Wojewodę bezzwłocznych działań, tj. wydania decyzji o podziale rezerwy, o której mowa w art. 140 ust. 4 ufp, w kwocie 12,0 tys. zł (0,3% wartości kwot wynikających z wniosków o przyznanie środków z ww. rezerwy złożonych w okresie objętym kontrolą; od złożenia wniosku przez wydział merytoryczny Urzędu do wydania decyzji przez Wojewodę upłynęły 54 dni) oraz przekazania wniosku o przyznanie środków z rezerwy ogólnej w kwocie 1 300,0 tys. zł (3,1% wartości kwot wynikających z wniosków o przyznanie środków z ww. rezerwy złożonych w okresie objętym kontrolą; od wpływu wniosku jednostki samorządu terytorialnego⁶ do przekazania wniosku Wojewodzie upłynęły 154 dni);
- skierowaniu przez Wojewodę wniosku o przyznanie środków z rezerwy celowej w kwocie 433,8 tys. zł (0,04% wartości kwot wynikających z wniosków o przyznanie środków z rezerw celowych złożonych w okresie objętym kontrolą),

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Dz.U. z 2019 r. poz. 869, ze zm. Dalej: ufp.

⁶ Dalej: JST.

pomimo nieprzeprowadzenia analizy możliwości sfinansowania zadania z budżetu Wojewody.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁷ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Planowanie środków ujętych w rezerwach budżetowych w tym rezerwy, o której mowa w art. 140 ust. 4 ufp

Opis stanu faktycznego

1.1 Na etapie projektowania ustawy budżetowej na 2019 r. Wojewoda przekazał do Ministerstwa Finansów *Formularze opisowe projektu części budżetowej w układzie zadaniowym na 2019 r.*, w których zawarł informacje o przewidywanym sposobie przypisania środków z rezerw celowych do zadań. W dokumencie zbiorczym dysponenta części 85/24 – województwo śląskie, sporządzonym w oparciu o materiały źródłowe przygotowane przez wydziały merytoryczne Urzędu oraz jednostki administracji zespolonej⁸ województwa śląskiego, przyporządkowano do planowanych na 2019 r. zadań budżetowych kwoty dziesięciu rezerw celowych⁹ w łącznej wysokości 99 919,0 tys. zł. Z kolei w ramach projektowania ustawy budżetowej na 2020 r. Wojewoda przekazał do Ministerstwa Finansów, w formularzu pn. *Rezerwy celowe – zgłoszenia Dysponentów*, prognozowane wielkości środków do uwzględnienia w 26 pozycjach rezerw celowych¹⁰ na łączną kwotę 265 119,0 tys. zł. Z Ministerstwa Finansów nie kierowano do Wojewody korespondencji w sprawie akceptacji powyższych kwot.

Spośród prognozowanych kwot do uwzględnienia w rezerwach celowych nie wykorzystano w 2019 r.:

- kwoty 900,0 tys. zł¹¹ zgłoszonej do ujęcia w poz. 16 – *Zobowiązania wymagalne Skarbu Państwa*, w związku z niewystarczającym limitem środków dla części 85/24 – województwo śląskie, określonym przez Ministra Finansów w pierwotnym projekcie ustawy budżetowej – ostatecznie dla ww. części zaplanowano w ustawie budżetowej na 2019 r. wystarczające środki;
- kwoty 3 229,0 tys. zł zgłoszonej do ujęcia w poz. 59 – *Dofinansowanie zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej*, co było spowodowane przejściem, od 1 stycznia 2019 r., zadań związanych z prowadzeniem państwowego monitoringu środowiska przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie.

(akta kontroli tom 1 str. 6-14, 15-90)

⁷ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁸ Dalej: JAZ.

⁹ Poz. 8 – 3 527,0 tys. zł, poz. 12 – 6 886,0 tys. zł, poz. 16 – 900,0 tys. zł, poz. 25 – 57 683,0 tys. zł, 34 poz. – 1 259,0 tys. zł, poz. 38 – 5 885,0 tys. zł, poz. 45 – 1 209,0 tys. zł, poz. 47 – 11 128,0 tys. zł, poz. 59 – 3 229,0 tys. zł, poz. 69 – 8 213,0 tys. zł.

¹⁰ Poz. 7 – 19 000,0 tys. zł, poz. 11 – 1 600,0 tys. zł, poz. 12 – 15 464,0 tys. zł, poz. 13 – 2 551,0 tys. zł, poz. 14 – 1 232,0 tys. zł, poz. 15 – 151,0 tys. zł, poz. 16 – 1 400,0 tys. zł, poz. 18 – 59,0 tys. zł, poz. 22 – 700,0 tys. zł, poz. 24 – 2 600,0 tys. zł, poz. 26 – 34 317,0 tys. zł, poz. 25 – 56 129,0 tys. zł, poz. 27 – 14 426,0 tys. zł, poz. 28 – 16,0 tys. zł, poz. 37 – 2 253,0 tys. zł, poz. 33 – 223,0 tys. zł, poz. 38 – 7 515,0 tys. zł, poz. 41 – 19 016,0 tys. zł, poz. 47 – 25 216,0 tys. zł, poz. 50 – 6 000,0 tys. zł, poz. 55 – 8 015,0 tys. zł, poz. 58 – 22 944,0 tys. zł, poz. 59 – 75,0 tys. zł, poz. 62 – 3 000,0 tys. zł, poz. 69 – 6 717,0 tys. zł, poz. 91 – 14 500,0 tys. zł.

¹¹ Na sfinansowanie szacowanego niedoboru środków na pokrycie kosztów wydawania przez gminy decyzji w sprawach świadczeniobiorców innych niż ubezpieczeni oraz na pokrycie składek na ubezpieczenia zdrowotne oraz świadczenia dla osób nieobjętych obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego.

W okresie objętym kontrolą nie wystąpiły przypadki zaplanowania środków na realizację danego zadania w projekcie budżetu Wojewody, a ostatecznie, w wyniku prac nad projektem ustawy budżetowej, ich ujęcia w rezerwach celowych. Dyrektor Wydziału Finansów i Budżetu wyjaśniła: „Materiały do projektu ustawy budżetowej na dany rok opracowywane są przez Wojewodę po otrzymaniu z Ministerstwa Finansów pisma, w którym wskazany jest limit wydatków na dany rok budżetowy. Sporządzone przez Wojewodę dokumenty, służące do opracowania projektu ustawy budżetowej na dany rok, muszą być zgodne z limitem wydatków otrzymanym z Ministerstwa Finansów. W trakcie planowania na 2019 jak i 2020 rok nie było sytuacji, w której przedłożony do Ministerstwa Finansów projekt ustawy budżetowej zostałby pomniejszony, a różnica przekazana do rezerw celowych. Na etapie opracowywania przez Ministerstwo Finansów projektu ustawy budżetowej na dany rok dodawane są kwoty z przeznaczeniem na realizację poszczególnych zadań, o czym Wojewoda informowany jest stosownym zestawieniem”.

(akta kontroli tom 1 str. 6-9)

W 2019 r. Wojewodzie przyznano środki w kwocie 757 033, 2 tys. zł z 48 pozycji rezerw celowych¹², a w 2020 r. (do 31 sierpnia) – w kwocie 479 898,3 tys. zł z 35 pozycji rezerw¹³. W wyniku badania zasadności ujęcia środków na finansowanie wydatków Wojewody w ramach:

- siedmiu rezerw celowych zwiększających w 2019 r. budżet w części 85/24 – województwo śląskie o 114 240,6 tys. zł¹⁴ (15,1% zwiększenia z rezerw celowych);
- siedmiu rezerw celowych zwiększających w 2020 r. (do 31 sierpnia) budżet w części 85/24 – województwo śląskie o 76 473,6 tys. zł¹⁵ (15,9% zwiększenia z rezerw celowych);

ustalono, że wydatków tych nie można było zaplanować w budżecie Wojewody, jak również nie był możliwy ich szczegółowy podział na pozycje klasyfikacji budżetowej w okresie opracowywania projektu ustawy budżetowej na odpowiednio 2019 r. i 2020 r.

¹² Poz.: 4, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 18, 20, 21, 22, 24, 25, 26, 27, 28, 32, 33, 34, 37, 38, 41, 44, 45, 47, 49, 50, 51, 52, 53, 55, 58, 59, 62, 65, 69, 73, 76, 77, 78, 82, 88, 91, 98.

¹³ Poz.: 4, 7, 8, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 20, 22, 24, 25, 26, 27, 28, 32, 33, 34, 36, 37, 38, 44, 45, 47, 49, 50, 51, 52, 53, 55, 58, 64, 68, 98.

¹⁴ Dobranych celowo: poz. 4 – Przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych, w tym realizacja zadań w dorzeczu Odry i górnej Wisły (zwiększenia o 35 055,6 tys. zł); poz. 16 – Zobowiązania wymagalne Skarbu Państwa (zwiększenia o 16 695,7 tys. zł); poz. 38 – Środki na dofinansowanie zadań realizowanych przez zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności, na realizację karty parkingowej oraz na realizację legitymacji osoby niepełnosprawnej (zwiększenia o 8 003,3 tys. zł); poz. 44 – Dofinansowanie realizacji niektórych zadań kontynuowanych, w tym środki na odbudowę dochodów budżetu państwa i zadania związane z poprawą finansów publicznych (zwiększenia o 18 664,2 tys. zł); poz. 47 – Środki na uzupełnienie dotacji dla jednostek samorządu terytorialnego z przeznaczeniem na realizację zadań wynikających z ustawy – Prawo o aktach stanu cywilnego, ustawy o ewidencji ludności oraz ustawy o dowodach osobistych, w tym związanych z odmiejszczeniem niektórych czynności, a także na inne zadania, których koszt realizacji kalkulowany jest w ujednoczony sposób (zwiększenia o 16 498,7 tys. zł); poz. 49 – Utrzymanie rezultatów niektórych projektów zrealizowanych przy udziale środków z UE, w tym systemy informatyczne, a także środki na wsparcie potencjału realizacji zadań publicznych (zwiększenia o 10 825,9 tys. zł); poz. 91 – Środki na zadania w obszarze zdrowia (zwiększenia o 8 497,2 tys. zł).

¹⁵ Dobranych celowo: poz. 4 – Przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych, w tym 40 mln na dofinansowanie zakupu pojazdów ratowniczo-gaśniczych dla jednostek ochotniczych straży pożarnych (zwiększenia o 36 230,9 tys. zł); poz. 16 – Zobowiązania wymagalne Skarbu Państwa (zwiększenia o 671,3 tys. zł); poz. 38 – Środki na dofinansowanie zadań realizowanych przez zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności, na realizację karty parkingowej oraz na realizację legitymacji osoby niepełnosprawnej (zwiększenia o 12 933,9 tys. zł); poz. 44 – Dofinansowanie realizacji niektórych zadań kontynuowanych, w tym środki na odbudowę dochodów budżetu państwa i zadania związane z poprawą finansów publicznych (zwiększenia o 223,6 tys. zł); poz. 47 – Środki na uzupełnienie dotacji dla jednostek samorządu terytorialnego z przeznaczeniem na realizację zadań wynikających z ustawy – Prawo o aktach stanu cywilnego, ustawy o ewidencji ludności oraz ustawy o dowodach osobistych, w tym związanych z odmiejszczeniem niektórych czynności, a także na inne zadania, których koszt realizacji kalkulowany jest w ujednoczony sposób (zwiększenia o 1 797,5 tys. zł); poz. 49 – Utrzymanie rezultatów niektórych projektów zrealizowanych przy udziale środków z UE, w tym systemy informatyczne, a także środki na wsparcie potencjału realizacji zadań publicznych (zwiększenia o 19 333,5 tys. zł); poz. 68 – Środki na zadania w obszarze zdrowia (zwiększenia o 5 282,9 tys. zł).

(akta kontroli tom 1 str. 187-660; tom 2 str. 1-394, 395-572; tom 5 str. 30-65, tom 6 str. 44-231)

1.2 W okresie objętym kontrolą zarówno w 2019 r., jak i w 2020 r. w budżecie Wojewody utworzono rezerwę, o której mowa w art. 140 ust. 4 ufp¹⁶. W 2019 r. wyniosła ona 3 250,0 tys. zł¹⁷, a w 2020 r. – 2 250,0 tys. zł¹⁸ i nie przekroczyła limitu określonego w ww. przepisie, tj. 1,0% planowanych wydatków, z wyłączeniem dotacji dla JST¹⁹.

(akta kontroli tom 1 str. 90-100; tom 3 str. 1-5)

1.3 W okresie objętym kontrolą Wojewoda nie występował do Ministra Finansów z wnioskiem, na podstawie art. 154 ust. 9 ufp, o zmianę przeznaczenia rezerw celowych.

(akta kontroli tom 1 str. 6-14)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w badanym obszarze.

OBSZAR

2. Zasady przyznawania środków z rezerwy, o której mowa w art. 140 ust. 4 ufp

Opis stanu
faktycznego

Wojewoda nie określił w formie pisemnej zasad przyznawania środków z rezerwy, o której mowa w art. 140 ust. 4 ufp. Jak wyjaśnił, ufp nie wprowadziła takiego obowiązku, a zasady przyznawania tych środków, wynikające z przyjętej praktyki, znane były w Urzędzie oraz w JAZ i funkcjonowały bez zarzutu, dając pewność co do zasadności wydawanych decyzji.

(akta kontroli tom 3 str.1, 3, 61-72)

Przyjętą praktyką było, że decyzja o podziale środków z rezerwy, o której mowa w art. 140 ust. 4 ufp, była wydawana:

1) w przypadku gdy środki miały być przeznaczone na zadania realizowane przez Urząd (dysponenta III stopnia) – na podstawie zaakceptowanej przez Wojewodę lub upoważnionego Wicewojewodę notatki zawierającej uzasadnienie poniesienia wydatku, sporządzonej przez dysponenta III stopnia;

2) w przypadku gdy środki miały być przeznaczone na zadania realizowane przez JAZ – na podstawie zaakceptowanej przez Wojewodę lub upoważnionego Wicewojewodę notatki zawierającej uzasadnienie poniesienia wydatku (wraz z informacją o stanie rezerwy), sporządzonej przez Wydział Finansów i Budżetu, w oparciu o wniosek JAZ o przyznanie środków z rezerwy (w przypadku zadań realizowanych przez JAZ będące powiatowymi stacjami sanitarno-epidemiologicznymi lub powiatowymi inspektoratami weterynarii, wnioski o przyznanie środków z rezerwy kierowały odpowiednio Wojewódzka Stacja

¹⁶ Dalej: rezerwa, o której mowa w art. 140 ufp lub rezerwa Wojewody.

¹⁷ Z tego: w § 4810 Rezerwy 2 250,0 tys. zł i w § 6800 Rezerwy na inwestycje i zakupy inwestycyjne 1 000,0 tys. zł.

¹⁸ Z tego: w § 4810 Rezerwy 1 250,0 tys. zł i w § 6800 Rezerwy na inwestycje i zakupy inwestycyjne 1 000,0 tys. zł.

¹⁹ Wysokość zaplanowanych wydatków z wyłączeniem dotacji dla JST wyniosła 554 464,0 tys. zł w 2019 r. i 592 989,0 tys. zł w 2020 r.

Sanitarno-Epidemiologiczna w Katowicach²⁰ lub Wojewódzki Inspektorat Weterynarii w Katowicach²¹, których kierownicy są dysponentami II stopnia);

3) w przypadku gdy środki miały być przeznaczone na zadania realizowane przez JST (z zastrzeżeniem pkt 4) – na podstawie:

- zaakceptowanej przez Wojewodę lub upoważnionego Wicewojewodę notatki zawierającej uzasadnienie poniesienia wydatku, sporządzonej przez wydział merytoryczny Urzędu (w oparciu o pismo JST, w którym zgłasza ona potrzebę dofinansowania zadania oraz w oparciu o załączone dokumenty potwierdzające podane w piśmie okoliczności), albo
- zaakceptowanej przez Wojewodę lub upoważnionego Wicewojewodę notatki zawierającej uzasadnienie poniesienia wydatku (wraz z informacją o stanie rezerwy), sporządzonej przez Wydział Finansów i Budżetu, odnośnie wniosku wydziału merytorycznego Urzędu o przyznanie dotacji z rezerwy (sporządzonego w oparciu o pismo JST, w którym zgłasza ona potrzebę dofinansowania zadania oraz w oparciu o załączone dokumenty potwierdzające podane w piśmie okoliczności);

4) w przypadku gdy środki miały być przeznaczone na zadania realizowane przez JST – powiatowe inspektoraty nadzoru budowlanego lub komendy miejskie/powiatowe Państwowej Straży Pożarnej²² – na podstawie zaakceptowanej przez Wojewodę lub upoważnionego Wicewojewodę notatki zawierającej uzasadnienie poniesienia wydatku (wraz z informacją o stanie rezerwy), sporządzonej przez Wydział Finansów i Budżetu, w oparciu o wniosek odpowiednio Wojewódzkiego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego w Katowicach²³ lub Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Katowicach²⁴ o przyznanie dotacji z rezerwy.

(akta kontroli tom 3 str. 1, 3, 61-72)

Weryfikacja zasadności przyznania środków z rezerwy Wojewody, odnośnie potrzeb zgłaszanych przez JAZ oraz JST (w tym w przypadkach, w których jednostka nie wskazała tej rezerwy jako źródła finansowania), należała do zadań odpowiednio Wydziału Finansów i Budżetu oraz wydziałów merytorycznych.

Oprócz kryteriów przyznawania środków z rezerwy Wojewody wynikających z przepisów powszechnie obowiązujących (dokonywanie wydatków w sposób celowy, prawidłowość realizacji zadań ustawowych), Wojewoda wskazał następujące przesłanki: brak możliwości zaplanowania środków na zadanie w budżecie Wojewody oraz brak możliwości pozyskania środków z innych niż rezerwa, o której mowa w art. 140 ust. 4 ufp, źródeł (np. z rezerwy celowej budżetu państwa lub poprzez przesunięcia wydatków w ramach budżetu Wojewody).

(akta kontroli tom 3 str. 61-72)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w badanym obszarze.

²⁰ Dalej: WSSE.

²¹ Dalej: WIW.

²² Dalej: PSP.

²³ Dalej: WINB.

²⁴ Dalej: KWPS.

3. Przestrzeganie zasad przyznawania środków z rezerwy, o której mowa w art. 140 ust. 4 ufp

Opis stanu faktycznego

W 2019 r. do Wojewody wpłynęły 32 notatki/wnioski o przyznanie środków z rezerwy, o której mowa w art. 140 ust. 4 ufp, na łączną kwotę 2 997,5 tys. zł, z tego: 11 (34,4%) złożył Urząd (dysponent III stopnia) na kwotę 1 455,7 tys. zł, osiem (25,0%) – WINB na kwotę 325,6 tys. zł²⁵, cztery (12,5%) – Wydział Rodziny i Polityki Społecznej na kwotę 328,8 tys. zł²⁶, po dwa (6,3%) – KWPSP na kwotę 300,0 tys. zł²⁷, WSSE na kwotę 226,0 tys. zł²⁸, Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego na kwotę 175,0 tys. zł²⁹ i Wydział Nadzoru Właścicielskiego na kwotę 56,4 tys. zł³⁰ oraz jeden (3,1%) – Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Katowicach³¹ na kwotę 130,0 tys. zł. W 2020 r. (do 31 sierpnia) do Wojewody wpłynęło 17 takich notatek/wniosków na kwotę 1 151,4 tys. zł, z tego: po sześć (35,3%) złożyli Urząd (dysponent III stopnia) na kwotę 838,0 tys. zł i WINB na kwotę 73,5 tys. zł³², po dwa (11,8%) – WSSE na kwotę 164,9 tys. zł³³ i Wydział Rodziny i Polityki Społecznej na kwotę 71,0 tys. zł³⁴ oraz jeden (5,9%) Wydział Infrastruktury na kwotę 4,0 tys. zł³⁵. W okresie objętym kontrolą nie wystąpiły przypadki odmowy przyznania środków z rezerwy wojewody.

(akta kontroli tom 3 str. 6-17, 63, 71)

W przypadku siedmiu notatek/wniosków na kwotę 958,0 tys. zł (sześciu złożonych przez Urząd – dysponenta III stopnia na kwotę 838,0 tys. zł i jednego – przez WSSE na kwotę 120,0 tys. zł), środki z rezerwy Wojewody miały być przeznaczone na walkę z pandemią spowodowaną wirusem SARS-CoV-2. Notatki/wnioski dotyczyły środków na zakup: sprzętu i materiałów, w szczególności kombinezonów i maseczek ochronnych oraz materiałów biurowych i usług związanych z prowadzeniem kontroli w punktach kontroli sanitarnej; masek ochronnych jednorazowych, półmasek filtrujących, płynów do dezynfekcji rąk, Indywidualnych Pakietów Ochrony Biologicznej dla funkcjonariuszy Śląskiego Urzędu Celno-Skarbowego w Katowicach, pełniących służbę w Porcie Lotniczym; samochodu do przewozu prób materiału biologicznego dla WSSE.

(akta kontroli tom 3 str. 443-444, 481-484, 506-512, 519-522, 541-564, 569-579)

W wyniku badania 49 (100,0%) notatek/wniosków o przyznanie środków z rezerwy Wojewody złożonych w 2019 r. i 2020 r. (do 31 sierpnia), ustalono, że:

- przyznając środki z rezerwy Wojewody (w tym w przypadkach, w których JAZ/JST nie wskazała tej rezerwy jako źródła finansowania zgłoszonego zadania) przestrzegano przyjętych kryteriów przyznawania środków, o których mowa powyżej w pkt 2;
- podczas analizy notatek/wniosków weryfikowano czy zadanie objęte wnioskiem nie zostało już zaplanowane i przypisane do właściwych podziałek klasyfikacji wydatków na etapie konstruowania budżetu Wojewody;

²⁵ Na potrzeby 11 powiatowych inspektoratów nadzoru budowlanego i WINB.

²⁶ Na potrzeby czterech JST.

²⁷ Na potrzeby KWPSP.

²⁸ Na potrzeby 20 powiatowych stacji sanitarno-epidemiologicznych i WSSE.

²⁹ Na potrzeby filii Wojewódzkiego Magazynu Obrony Cywilnej, Sprzętu Powodziowego i Rezerw w Katowicach – Szopienicach oraz jednostek ratownictwa wodnego funkcjonujących na terenie województwa śląskiego.

³⁰ Na potrzeby dwóch JST.

³¹ Dalej: WIORiN.

³² Na potrzeby trzech powiatowych inspektoratów nadzoru budowlanego.

³³ Na potrzeby powiatowej stacji sanitarno-epidemiologicznych i WSSE.

³⁴ Na potrzeby dwóch JST.

³⁵ Na potrzeby jednej JST.

- wszystkie notatki/wnioski zawierały uzasadnienie wystarczające do oceny zasadności przyznania środków/dotacji z rezerwy i zostały rozpatrzone pozytywnie;
- podziału środków z rezerwy dokonywał Wojewoda lub upoważniony wicewojewoda;
- średni czas rozpatrywania notatek/wniosków w 2019 r. wynosił 10, a w 2020 r. – dziewięć dni. W ośmiu przypadkach (trzech w 2019 r. i pięciu w 2020 r.) czas ten znacznie przekroczył średnią obliczoną dla danego roku (wyniósł od 19 do 54 dni). W siedmiu przypadkach³⁶ wnioski złożone przez WINB dotyczyły sfinansowania wykonania zastępczego rozbiórki obiektów budowlanych i ich rozpatrzenie wiązało się z koniecznością przeprowadzenia analizy pod kątem wystąpienia przesłanek wynikających z art. 69 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane³⁷, stanu obiektu budowlanego i zakresu prac niezbędnych do usunięcia niebezpieczeństwa dla osób i mienia, jak również uzyskania opinii właściwego konserwatora zabytków (gdy obiekt budowlany był wpisany do rejestru zabytków lub objęty ochroną konserwatorską), wskazania właściciela lub zarządcy obiektu oraz przyczyn nieponoszenia przez nich kosztów usunięcia niebezpieczeństwa oraz dokonania rozpoznania rynku w zakresie cen wykonania zastępczego i jego udokumentowanie. W jednym przypadku³⁸ nie zapewniono bezzwłocznego wydania decyzji o podziale rezerwy Wojewody na wniosek złożony przez Wydział Nadzoru Właścicielskiego, co opisano w dalszej części wystąpienia pokontrolnego w sekcji *Stwierzone nieprawidłowości*;
- stosownie do art. 156 ufp, o podziale rezerwy Wojewoda każdorazowo zawiadomił Ministra Finansów. Zawiadomienia następowały w czasie od jednego do 10 dni od dat wydania decyzji w tej sprawie (poprzez przekazanie ich kserokopii), z wyjątkiem jednego przypadku, w którym nastąpiło to po 20 dniach³⁹. Wojewoda wyjaśnił, że, w związku ze zbliżającym się w tym okresie terminem na zmiany kwot dotacji celowych na zadania zlecone JST (15 listopada 2019 r.), określonym w art. 170 ust. 1 ufp, wydano sześć decyzji o przyznaniu środków (dotacji) z rezerwy, o których zawiadomiono Ministra Finansów jednym pismem (po uprzednim powiadomieniu JST o zmianach w planie dotacji). Ponadto zaznaczył, że Minister Finansów posiadał wiedzę o wydanej decyzji, gdyż została ona wprowadzona do systemu TREZOR⁴⁰;
- nie wystąpił przypadek zakwestionowania przez Ministra Finansów dokonanego przez Wojewodę podziału rezerwy.

(akta kontroli tom 3 str. 4,18-53, 56-57, 73-587)

Stwierzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

³⁶ Decyzja Wojewody nr FBI.3111.172.3.2019 z 27 czerwca 2019 r. wydana po 21 dniach na wniosek z 6 czerwca 2019 r., decyzja Wojewody nr FBI.3111.172.14.2019 z 8 października 2019 r. wydana po 25 dniach na wniosek z 13 września 2019 r., decyzja Wojewody nr 85/24.4143.6.19.2020.WOJ z 30 lipca 2020 r. wydana po 21 dniach na wnioski z 7 i 9 lipca 2020 r., decyzja Wojewody nr 85/24.4143.6.21.2020.WOJ z 11 września 2020 r. wydana po 25 dniach na wniosek z 17 sierpnia 2020 r., decyzja Wojewody nr 85/24.4143.6.14.2020.WOJ z 10 kwietnia 2020 r. wydana po 21 dniach na wniosek z 20 marca 2020 r., decyzja Wojewody nr 85/24.4143.6.17.2020.WOJ z 23 czerwca 2020 r. wydana po 32 dniach na wniosek z 22 maja 2020 r., decyzja Wojewody nr 85/24.4143.6.16.2020.WOJ z 10 czerwca 2020 r. wydana po 19 dniach na wnioski z 19 i 22 maja 2020 r.

³⁷ Dz.U. z 2020 r. poz. 1333, ze zm.

³⁸ Decyzja Wojewody nr FBI.3111.164.5.2019 z 30 października 2019 r. wydana po 54 dniach na wniosek z 6 września 2019 r.

³⁹ Informację o podziale rezerwy (decyzja nr FBI.3111.31.81.2019 z 30 października 2019 r.) przekazano 19 listopada 2019 r.

⁴⁰ 30 października 2019 r.

Wojewoda nie zapewnił bezzwłocznego wydania decyzji o podziale rezerwy, o której mowa w art. 140 ust. 4 ufp., na wniosek Wydziału Nadzoru Właścicielskiego z 6 września 2019 r. o przyznanie środków z ww. rezerwy na zakup przez Miasto Mysłowice dwóch licencji w systemie *Przekształcenia – ewidencja umów z tytułu przekształcenia użytkowania wieczystego* w kwocie 12,0 tys. zł (0,3% wartości kwot wynikających z wniosków o przyznanie środków z ww. rezerwy złożonych w okresie objętym kontrolą). W tej sprawie Dyrektor Wydziału Finansów i Budżetu skierowała do Wojewody notatkę z zapytaniem o możliwość sfinansowania wydatku z ww. rezerwy w dniu 3 października 2019 r. (po 27 dniach od złożenia wniosku), a następnie Wojewoda poprosił o opinię Dyrektora Wydziału Nadzoru Właścicielskiego (którą sporządzono 17 października 2019 r.) i wydał decyzję 30 października 2019 r. (od złożenia wniosku do wydania decyzji upłynęły 54 dni).

Wojewoda wyjaśnił m.in., że ufp oraz przepisy wykonawcze nie określają terminu, w jakim powinna zostać wydana decyzja o podziale rezerwy, o której mowa w art. 140 ust. 4 ufp, a w okresie 27 dni od złożenia wniosku analizowano możliwość sfinansowania wydatku w ramach działu 700 *Gospodarka mieszkaniowa*.

(akta kontroli tom 3 str. 59, 72; tom 5 str. 99-114)

Zdaniem NIK, podejmowanie ww. czynności nie uzasadniało konieczności oczekiwania na rozstrzygnięcie sprawy aż 54 dni. Mając na uwadze kryterium rzetelności działania, decyzje o podziale rezerwy Wojewody powinny być wydawane bezzwłocznie, w celu zapewnienia sprawnej realizacji zadań przez beneficjentów i odpowiedniego czasu na dokonanie zakupów (uniknięcie ich kumulacji pod koniec roku budżetowego), w sytuacji ograniczeń wynikających z art. 181 ust. 1 ufp (co do zasady niezrealizowane kwoty wydatków budżetu państwa wygasają z upływem roku budżetowego).

OCENA CZĄSTKOWA

Wojewoda rzetelnie i bez zbędnej zwłoki rozpatrywał wnioski o przyznanie środków z rezerwy, o której mowa w art. 140 ust. 4 ufp, z wyjątkiem jednego przypadku, w którym stosowną decyzję wydano po 54 dniach od złożenia wniosku. Nie stwierdzono nierównego traktowania jednostek ubiegających się o środki z rezerwy. Zgodnie z wymogiem określonym w art. 156 ufp, o podziale rezerwy Wojewoda zawiadamiał Ministra Finansów.

4. Wykorzystanie środków z rezerw budżetowych

Opis stanu faktycznego

4.1. W 2019 r. Wojewoda skierował do Ministra Finansów 259 wniosków o przyznanie środków z rezerw celowych, z tego 254 wnioski na kwotę 757 033,2 tys. zł zostały rozpatrzone pozytywnie⁴¹, a pięć wniosków na kwotę

⁴¹ Poz. 4 – 17 wniosków na kwotę 35 055,6 tys. zł, poz. 7 – 13 wniosków na kwotę 23 045,1 tys. zł, poz. 8 – 30 wniosków na kwotę 3 518,6 tys. zł, poz. 9 – jeden wniosek na kwotę 921,0 tys. zł, poz. 10 – jeden wniosek na kwotę 410,5 tys. zł, poz. 11 – dwa wnioski na kwotę 1 206,5 tys. zł, poz. 12 – 12 wniosków na kwotę 15 582,5 tys. zł, poz. 13 – pięć wniosków na kwotę 3 421,4 tys. zł, poz. 14 – cztery wnioski na kwotę 1 340,0 tys. zł, poz. 15 – cztery wnioski na kwotę 345,0 tys. zł, poz. 16 – 34 wnioski na kwotę 16 695,7 tys. zł, poz. 18 – jeden wniosek na kwotę 57 810,5 tys. zł, poz. 20 – dwa wnioski na kwotę 70,4 tys. zł, poz. 21 – jeden wniosek na kwotę 16,1 tys. zł, poz. 22 – dwa wnioski na kwotę 909,0 tys. zł, poz. 24 – cztery wnioski na kwotę 2 366,4 tys. zł, poz. 25 – 20 wniosków na kwotę 57 319,2 tys. zł, poz. 26 – dziewięć wniosków na kwotę 55 964,9 tys. zł, poz. 27 – trzy wnioski na kwotę 12 266,9 tys. zł, poz. 28 – dwa wnioski na kwotę 159,7 tys. zł, poz. 32 – jeden wniosek na kwotę 25,7 tys. zł, poz. 33 – dwa wnioski na kwotę 2 441,4 tys. zł, poz. 34 – trzy wnioski na kwotę 88 142,8 tys. zł, poz. 37 – jeden wniosek na kwotę 2 252,9 tys. zł, poz. 38 – cztery wnioski na kwotę 8 003,3 tys. zł, poz. 41 – 10 wniosków na kwotę 1 643,4 tys. zł, poz. 44 – dwa wnioski na kwotę 18 664,2 tys. zł, poz. 45 – trzy wnioski na kwotę 1 613,6 tys. zł, poz. 47 – pięć wniosków na kwotę 16 498,7 tys. zł, poz. 49 – sześć wniosków na kwotę 10 825,9 tys. zł, poz. 50 – jeden wniosek na kwotę 1 653,0 tys. zł, poz. 51 – jeden wniosek na kwotę 5 132,3 tys. zł, poz. 52 – jeden wniosek na kwotę 162 752, 2 tys. zł, poz. 53 – pięć wniosków na kwotę 9 247,6 tys. zł, poz. 55 – trzy wnioski na kwotę 8 061,7 tys. zł, poz. 58 – jeden wniosek na kwotę 22 944,1 tys. zł, poz. 59 – siedem wniosków na kwotę 9 613,6 tys. zł, poz. 62 – dwa wnioski na kwotę 2 109,5 tys. zł, poz. 65 – jeden wniosek na kwotę 753,2 tys. zł, poz. 69 – dwa wnioski na kwotę 23 008,0 tys. zł, poz. 73 – siedem wniosków na kwotę 4 346,6 tys. zł, poz. 76 – jeden wniosek na kwotę 139,6 tys. zł, poz. 77 – trzy wnioski na kwotę 51 362,4 tys. zł, poz.

730,5 tys. zł rozpatrzono negatywnie. Zadania określone w negatywnie rozpatrzonych wnioskach w jednym przypadku zostały sfinansowane ze środków z rezerwy, o której mowa w art. 140 ust. 4 ufp⁴², w jednym przypadku – ze środków budżetu Wojewody⁴³, w dwóch przypadkach zrezygnowano z realizacji zadań⁴⁴, a w jednym przypadku zadania częściowo sfinansowano ze środków z ww. rezerwy, a w pozostałym zakresie zrezygnowano z ich realizacji⁴⁵.

W 2020 r. (do 31 sierpnia) Wojewoda skierował do Ministra Finansów 201 wniosków o przyznanie środków z rezerw celowych, z tego 168 wniosków na kwotę 479 898,3 tys. zł zostały rozpatrzone pozytywnie⁴⁶, trzy wnioski na kwotę 121,0 tys. zł rozpatrzono negatywnie, a 30 wniosków na kwotę 34 798,0 tys. zł oczekiwało na wydanie decyzji Ministra Finansów⁴⁷. Zadania określone w negatywnie rozpatrzonych wnioskach zostały w dwóch przypadkach sfinansowane ze środków własnych JST⁴⁸ i ze środków z rezerwy ogólnej⁴⁹ natomiast w jednym przypadku zrezygnowano z realizacji zadania⁵⁰.

(akta kontroli tom 5 str. 1-6, 22-161)

W przypadku jednego wniosku rozpatrzonego negatywnie stwierdzono, że został on złożony, pomimo nieprzeprowadzenia rzetelnej analizy możliwości sfinansowania zadania z budżetu Wojewody, co opisano w dalszej części wystąpienia pokontrolnego w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli tom 5 str. 82-98)

78 – cztery wnioski na kwotę 25,7 tys. zł, poz. 82 – jeden wniosek na kwotę 242,8 tys. zł, poz. 88 – jeden wniosek na kwotę 2 899,5 tys. zł, poz. 91 – siedem wniosków na kwotę 8 497,2 tys. zł, poz. 98 – dwa wnioski na kwotę 5 707,3 tys. zł.

⁴² Poz. 9 – wniosek na kwotę 8,0 tys. zł dotyczący zakupu przez Centrum Powiadamiania Ratunkowego w Katowicach usługi sporządzenia programu funkcjonalno-użytkowego.

⁴³ Poz. 16. – wniosek na kwotę 433,8 tys. zł dotyczący zwrotu uregulowanych zobowiązań wynikających z wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z tytułu kosztów przechowywania pojazdów usuniętych z drogi publicznej i kosztów procesu.

⁴⁴ Poz. 49 – dwa wnioski na kwoty 85,4 tys. zł i 141,3 tys. zł dotyczące zwiększenia wynagrodzeń pracownikom odpowiednio Wojewódzkiego Inspektoratu Farmaceutycznego w Katowicach i Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Katowicach.

⁴⁵ Poz. 41 – wniosek na kwotę 62,0 tys. zł dotyczący zakupu przez Miasto Mysłowice dwóch licencji w systemie *Przekształcenia – ewidencja umów z tytułu przekształcenia użytkowania wieczystego* (12,0 tys. zł) i zakupu przez powiat będziński programu do prowadzenia ewidencji zasobu nieruchomości Skarbu Państwa (50,0 tys. zł). Pierwsze z ww. zadań sfinansowano ze środków z rezerwy Wojewody, z drugiego natomiast zrezygnowano.

⁴⁶ Poz. 4 – 13 wniosków na kwotę 36 230,9 tys. zł, poz. 7 – cztery wnioski na kwotę 14 667,1 tys. zł, poz. 8 – 28 wniosków na kwotę 14 720,2 tys. zł, poz. 11 – jeden wniosek na kwotę 795,6 tys. zł, poz. 12 – cztery wnioski na kwotę 10 490,6 tys. zł, poz. 13 – trzy wnioski na kwotę 1 560,5 tys. zł, poz. 14 – trzy wnioski na kwotę 671,9 tys. zł, poz. 15 – jeden wniosek na kwotę 183,7 tys. zł, poz. 16 – 16 wniosków na kwotę 671,3 tys. zł, poz. 20 – jeden wniosek na kwotę 68,9 tys. zł, poz. 22 – dwa wnioski na kwotę 2 136,3 tys. zł, poz. 24 – trzy wnioski na kwotę 1 552,0 tys. zł, poz. 25 – 13 wniosków na kwotę 32 308,6 tys. zł, poz. 26 – sześć wniosków na kwotę 58 157,5 tys. zł, poz. 27 – dwa wnioski na kwotę 11 490,1 tys. zł, poz. 28 – dwa wnioski na kwotę 1 737,2 tys. zł, poz. 32 – jeden wniosek na kwotę 365,5 tys. zł, poz. 33 – dwa wnioski na kwotę 395,2 tys. zł, poz. 34 – jeden wniosek na kwotę 3 712,7 tys. zł, poz. 36 – dwa wnioski na kwotę 6 721,0 tys. zł, poz. 37 – jeden wniosek na kwotę 100,0 tys. zł, poz. 38 – trzy wnioski na kwotę 12 933,9 tys. zł, poz. 44 – jeden wniosek na kwotę 223,6 tys. zł, poz. 45 – jeden wniosek na kwotę 145,4 tys. zł, poz. 47 – cztery wnioski na kwotę 1 797,5 tys. zł, poz. 49 – 33 wnioski na kwotę 19 333,5 tys. zł, poz. 50 – jeden wniosek na kwotę 1 653,0 tys. zł, poz. 51 – jeden wniosek na kwotę 5 434,9 tys. zł, poz. 52 – jeden wniosek na kwotę 169 402,4 tys. zł, poz. 53 – trzy wnioski na kwotę 760,5 tys. zł, poz. 55 – trzy wnioski na kwotę 6 623,3 tys. zł, poz. 58 – dwa wnioski na kwotę 35 367,3 tys. zł, poz. 64 – jeden wniosek na kwotę 3 922,0 tys. zł, poz. 68 – jeden wniosek na kwotę 5 282,9 tys. zł, poz. 98 – cztery wnioski na kwotę 18 281,3 tys. zł.

⁴⁷ Poz. 8 – pięć wniosków na kwotę 304,4 tys. zł, poz. 14 – jeden wniosek na kwotę 179,9 tys. zł, poz. 16 – trzy wnioski na kwotę 88,4 tys. zł, poz. 25 – dwa wnioski na kwotę 9 626,4 tys. zł, poz. 33 – jeden wniosek na kwotę 44,2 tys. zł, poz. 40 – jeden wniosek na kwotę 105,6 tys. zł, poz. 44 – dwa wnioski na kwotę 433,5 tys. zł, poz. 47 – jeden wniosek na kwotę 160,9 tys. zł, poz. 49 – 13 wniosków na kwotę 21 343,3 tys. zł, poz. 68 – jeden wniosek na kwotę 2 511,7 tys. zł.

⁴⁸ Poz. 4 – wniosek na kwotę 13,0 tys. zł dotyczący wypłaty zasiłków celowych dla osób lub rodzin poszkodowanych w wyniku niekorzystnych zjawisk atmosferycznych noszących znamiona klęski żywiołowej, które miały miejsce w Gminie Węgierska Góra oraz Gminie Pilchowice.

⁴⁹ Poz. 4 – wniosek na kwotę 48,0 tys. zł dotyczący wypłaty zasiłków celowych dla rodzin i osób z Gminy Kochanowice poszkodowanych w wyniku pożaru.

⁵⁰ Poz. 4 – wniosek na kwotę 60,0 tys. zł dotyczący wypłaty zasiłków celowych dla rodzin i osób z Gminy Pszów poszkodowanych w wyniku niekorzystnych zjawisk atmosferycznych.

W przypadku 65 wniosków na kwotę 94 858,3 tys. zł, środki z rezerw celowych miały być przeznaczone na walkę z pandemią spowodowaną wirusem SARS-CoV-2 (poz. 4⁵¹, 8⁵², 49⁵³ i 98⁵⁴).

(akta kontroli tom 1 str. 101-183.)

Kwota środków z rezerw celowych zwiększająca *per saldo* plan wydatków w 2019 r. wynosiła 755 472,8 tys. zł⁵⁵, z czego wykorzystano 679 407,6 tys. zł (89,9%), a w 2020 r. (według stanu na 31 sierpnia) – 474 800,6 tys. zł⁵⁶, z czego wykorzystano 328 108,7 tys. zł (69,1%).

W 2020 r. (do 31 sierpnia 2020 r.) na walkę z pandemią spowodowaną wirusem SARS-CoV-2 przyznano środki z rezerw celowych w łącznej kwocie 68 607,3 tys. zł, (tj. 14,4% kwoty zwiększeń z rezerw celowych dokonanych w tym okresie), z tego 53 397,0 tys. zł stanowiły środki z rezerw celowych budżetu państwa

⁵¹ Poz. 4 – siedem wniosków na kwotę 28 412,0 tys. zł – zakup 70 000 szt. masek FFP2; zakup płynu do dezynfekcji rąk; zabezpieczenie realizacji zadań przez zespoły transportu sanitarnego, dysponowane do pobierania wymazów od pacjentów potencjalnie chorych na COVID-19; zakup przez WSSE analizatora MagNA Pure 24 System do badania prób pobranych od osób podejrzanych o zarażenie wirusem SARS-Cov-2 wraz z wymaganymi dla tego urządzenia odczynnikami i materiałami eksploatacyjnymi; zabezpieczenie podmiotów działalności leczniczej w środki ochrony osobistej; zabezpieczenie podmiotów działalności leczniczej w respiratory oraz sprzęt i materiały ochronne; pokrycie kosztów związanych z przekształceniem Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego w Tychach MEGREZ Sp. z o.o. w jednoimienny szpital zakaźny; realizacja zadań związanych ze zwalczaniem zakażenia, zapobieganiem rozprzestrzenianiu się, profilaktyką oraz zwalczaniem skutków COVID-19 przez KWSP; zadania JST związane z uruchomieniem miejsc kwarantanny, doposażeniem punktów kontroli granicznej, zorganizowaniem zaplecza socjalnego dla punktu kontroli sanitarnej w rejonie przejść granicznych oraz pomieszczeń do przeprowadzania kontroli granicznej, uruchomieniem nieczynnego MOP Mszana Południe oraz zakup sprzętu ochronnego i transport na trasie Lotnisko Katowice-Pyrzowice – Gmina Ożarówce dla osób wytypowanych do odbycia kwarantanny tymczasowej.

⁵² Poz. 8 – 11 wniosków na kwotę 10 559,2 tys. zł – sfinansowanie kosztów laboratoryjnych badań sanitarno-epidemiologicznych przeprowadzonych u osób podejrzanych o chorobę zakaźną – wykonanie oznaczeń w kierunku wirusa SARS-CoV-2; sfinansowanie kosztów nadgodzin pracowników laboratoryjnych wykonujących badania prób pobranych od osób podejrzanych o chorobę zakaźną w kierunku wirusa SARS-CoV-2 oraz pracowników pełniących dyżury telefoniczne przy telefonach alarmowych i pracowników wykonujących inne czynności związane z pandemią; pokrycie kosztów delegacji dla pracowników stacji sanitarno-epidemiologicznych z innych województw, którzy zostali oddelegowane do pomocy służbom sanitarnym województwa śląskiego; zakup sprzętu komputerowego, aparatów telefonicznych oraz innych urządzeń wykorzystywanych do bieżącej pracy i komunikacji związanej z pandemią wirusa SARS-Cov-2; pokrycie kosztów związanych ze skierowaniem do pracy w podmiotach leczniczych; realizacja przez JST projektu pn. „Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie epidemii COVID-19” w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014–2020.

⁵³ poz. 49 – 46 wniosków na kwotę 40 676,8 tys. zł – sfinansowanie kosztów badań laboratoryjnych przeprowadzonych u osób podejrzanych o chorobę zakaźną w kierunku obecności wirusa SARS-CoV-2; remont pomieszczeń laboratoryjnych w celu dostosowania laboratorium WSSE do przeprowadzenia badań diagnostycznych w kierunku wirusa SARS-CoV-2; sfinansowanie kosztów wsparcia pracowników powiatowych stacji sanitarno-epidemiologicznych województwa śląskiego przez pracowników skierowanych z innych województw; wynagrodzenie dla lekarzy koronerów, powołanych do stwierdzania zgonów osób podejrzanych o zakażenie wirusem SARS-CoV-2 albo zakażonych tym wirusem poza szpitalem; sfinansowanie kosztów nadgodzin pracowników stacji sanitarno-epidemiologicznych wykonujących czynności związane z pandemią.

⁵⁴ Poz. 98 – jeden wniosek na kwotę 15 210,3 tys. zł – realizacja przez JST projektu pn. „Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie epidemii COVID-19” w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014– 2020.

⁵⁵ Budżet Wojewody został zwiększony w ramach poz. 4 o kwotę 35 029,6 tys. zł, poz. 7 o kwotę 23 045,1 tys. zł, poz. 8 o kwotę 3 518,6 tys. zł, poz. 9 o kwotę 921,0 tys. zł, poz. 10 o kwotę 410,5 tys. zł, poz. 11 o kwotę 1 206,5 tys. zł, poz. 12 o kwotę 15 582,5 tys. zł, poz. 13 o kwotę 3 399,5 tys. zł, poz. 14 o kwotę 1 340,0 tys. zł, poz. 15 o kwotę 345,0 tys. zł, poz. 16 o kwotę 16 695,7 tys. zł, poz. 18 o kwotę 57 810,5 tys. zł, poz. 20 o kwotę 70,4 tys. zł, poz. 21 o kwotę 16,1 tys. zł, poz. 22 o kwotę 909,0 tys. zł, poz. 24 o kwotę 2 366,4 tys. zł, poz. 25 o kwotę 57 136,2 tys. zł, poz. 26 o kwotę 55 429,9 tys. zł, poz. 27 o kwotę 12 266,9 tys. zł, poz. 28 o kwotę 159,7 tys. zł, poz. 32 o kwotę 25,7 tys. zł, poz. 33 o kwotę 2 441,4 tys. zł, poz. 34 o kwotę 88 142,8 tys. zł, poz. 37 o kwotę 2 252,9 tys. zł, poz. 38 o kwotę 8 003,3 tys. zł, poz. 41 o kwotę 1 628,4 tys. zł, poz. 44 o kwotę 18 664,2 tys. zł, poz. 45 o kwotę 1 613,6 tys. zł, poz. 47 o kwotę 16 498,7 tys. zł, poz. 49 o kwotę 10 825,9 tys. zł, poz. 50 o kwotę 1 653,0 tys. zł, poz. 51 o kwotę 5 132,3 tys. zł, poz. 52 o kwotę 162 752, 2 tys. zł, poz. 53 o kwotę 9 247,6 tys. zł, poz. 55 o kwotę 7 282,2 tys. zł, poz. 58 o kwotę 22 944,1 tys. zł, poz. 59 o kwotę 9 613,6 tys. zł, poz. 62 o kwotę 2 109,5 tys. zł, poz. 65 o kwotę 753,2 tys. zł, poz. 69 o kwotę 23 008,0 tys. zł, poz. 73 o kwotę 4 346,6 tys. zł, poz. 76 o kwotę 139,6 tys. zł, poz. 77 o kwotę 51 362,4 tys. zł, poz. 78 o kwotę 25,7 tys. zł, poz. 82 o kwotę 242,8 tys. zł, poz. 88 o kwotę 2 899,5 tys. zł, poz. 91 o kwotę 8 497,2 tys. zł, poz. 98 o kwotę o kwotę o 5 707,3 tys. zł

⁵⁶ Budżet Wojewody został zwiększony w ramach poz. 4 o kwotę 31 133,2 tys. zł, poz. 7 o kwotę 14 667,1 tys. zł, poz. 8 o kwotę 14 720,2 tys. zł, poz. 11 o kwotę 795,6 tys. zł, poz. 12 o kwotę 10 490,6 tys. zł, poz. 13 o kwotę 1 560,5 tys. zł, poz. 14 o kwotę 671,9 tys. zł, poz. 15 o kwotę 183,7 tys. zł, poz. 16 o kwotę 671,3 tys. zł, poz. 20 o kwotę 68,9 tys. zł, poz. 22 o kwotę 2 136,3 tys. zł, poz. 24 o kwotę 1 552,0 tys. zł, poz. 25 o kwotę 32 308,6 tys. zł, poz. 26 o kwotę 58 157,5 tys. zł, poz. 27 o kwotę 11 490,1 tys. zł, poz. 28 o kwotę 1 737,2 tys. zł, poz. 32 o kwotę 365,5 tys. zł, poz. 33 o kwotę 395,2 tys. zł, poz. 34 o kwotę 3 712,7 tys. zł, poz. 36 o kwotę 6 721,0 tys. zł, poz. 37 o kwotę 100,0 tys. zł, poz. 38 o kwotę 12 933,9 tys. zł, poz. 44 o kwotę 223,6 tys. zł, poz. 45 o kwotę 145,4 tys. zł, poz. 47 o kwotę 1 797,5 tys. zł, poz. 49 o kwotę 19 333,5 tys. zł, poz. 50 o kwotę 1 653,0 tys. zł, poz. 51 o kwotę 5 434,9 tys. zł, poz. 52 o kwotę 169 402,4 tys. zł, poz. 53 o kwotę 760,5 tys. zł, poz. 55 o kwotę 6 623,3 tys. zł, poz. 58 o kwotę 35 367,3 tys. zł, poz. 64 o kwotę 3 922,0 tys. zł, poz. 68 o kwotę 5 282,9 tys. zł, poz. 98 o kwotę 18 281,3 zł.

(23 504,2 tys. zł z poz. 4, 10 559,2 tys. zł z poz. 8, 19 333,6 tys. zł z poz. 49), a 15 210,3 tys. zł – z budżetu środków europejskich (poz. 98).

(akta kontroli tom 1 str. 101-183, 187-663; tom 5 str. 30-65)

W latach 2019–2020 (do 31 sierpnia) wystąpiło sześć przypadków⁵⁷ (tj. dwukrotnie więcej niż w latach 2016–2018), w których JST województwa śląskiego nie mogły skorzystać z rezerwy celowej utworzonej na przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych (poz. 4), z uwagi na limity kwotowe (minimalna wartość zadania)⁵⁸ wprowadzone w Wytycznych powodziowych⁵⁹ i Wytycznych osuwiskowych⁶⁰ Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji⁶¹. Dyrektor Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego wyjaśnił, że nie posiada informacji, czy w takiej sytuacji JST zrezygnowały z realizacji zadań z powodu braku środków własnych.

(akta kontroli tom 5 str. 162-245)

W wyniku badania wnioskowania o przyznanie środków i ich wykorzystania:

- z siedmiu rezerw celowych zwiększających w 2019 r. budżet w części 85/24 – województwo śląskie o 93 812,4 tys. zł⁶² (12,5% zwiększenia z rezerw celowych) oraz budżet środków europejskich w tej części o 5 707,3 tys. zł⁶³ (100,0% zwiększenia z rezerw celowych);
- z dwóch rezerw celowych zwiększających w 2020 r. (do 31 sierpnia) budżet w części 85/24 – województwo śląskie o 50 951,1 tys. zł⁶⁴ (11,0% zwiększenia z rezerw celowych) oraz budżet środków europejskich w tej części – o 18 281,3 tys. zł⁶⁵ (100,0% zwiększenia z rezerw celowych);

⁵⁷ W 2019 r.: Gmina Krzyżanowice (miejscowość Chałupki) – odbudowa rowu melioracyjnego nr 3 (43,0 tys. zł).

W 2020 r.: Gmina Krzyżanowice – przebudowa chodnika na długości ok. 56 m pomiędzy ul. Odrzańską a ul. Pomnikową w Bierkowicach (49,0 tys. zł), w związku z powodzią w czerwcu 2019 r.; Gmina Radziechowy Wieprz – przebudowa odnogi ul. Zagórczańskiej w miejscowości Wieprz (45,6 tys. zł), przebudowa ul. Rolniczej w miejscowości Radziechowy (42,0 tys. zł), przebudowa drogi do Świniańskich w miejscowości Juszczyzna (42,0 tys. zł), w związku z intensywnymi opadami deszczu w maju 2019 r.; Gmina Szczyrk – odbudowa zapory rumoszowej na potoku przy ul. Pasterskiej w Szczyrku (30,0 tys. zł), w związku z intensywnymi opadami deszczu – burzami w dniach od 22 do 27 maja 2019 r.

⁵⁸ Minimalny koszt realizacji zgłaszanego zadania określono na 50 tys. zł w przypadku skutków klęsk żywiołowych oraz 40 tys. zł w przypadku skutków ruchów osuwiskowych.

⁵⁹ Wytyczne Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie zasad i trybu udzielania jednostkom samorządu terytorialnego dotacji celowych z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych związanych z remontem i odbudową obiektów budowlanych zniszczonych lub uszkodzonych w wyniku zdarzeń noszących znamiona klęski żywiołowej, w tym przeciwdziałania skutkom takich zdarzeń w przyszłości.

⁶⁰ Wytyczne Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie zasad i trybu udzielania jednostkom samorządu terytorialnego dotacji celowych z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych polegających na naprawie, odbudowie, budowie, przeniesieniu, stabilizacji i ulepszeniu infrastruktury publicznej zniszczonej, uszkodzonej bądź zagrożonej przez ruchy osuwiskowe ziemi lub erozję brzegu morskiego.

⁶¹ Dalej: MSWiA.

⁶² Dobranych celowo: poz. 4 – *Przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęski żywiołowych, w tym realizacja zadań w dorzeczu Odry i górnej Wisły* (zwiększenia o 35 055,6 tys. zł); poz. 8 – *Rezerwa na realizację projektów współfinansowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu UE oraz ze środków pomocy bezzwrotnej, rozliczenia programów i projektów finansowanych z tych środków, a także rozliczenia z budżetem ogólnym Unii Europejskiej* (zwiększenia o 3 518,6 tys. zł); poz. 38 – *Środki na dofinansowanie zadań realizowanych przez zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności, na realizację karty parkingowej oraz na realizację legitymacji osoby niepełnosprawnej* (zwiększenia o 8 003,3 tys. zł); poz. 44 – *Dofinansowanie realizacji niektórych zadań kontynuowanych, w tym środki na odbudowę dochodów budżetu państwa i zadania związane z poprawą finansów publicznych* (zwiększenia o 18 664,2 tys. zł); poz. 49 – *Utrzymanie rezultatów niektórych projektów realizowanych przy udziale środków z UE, w tym systemy informatyczne, a także środki na wsparcie potencjału realizacji zadań publicznych* (zwiększenia o 10 825,9 tys. zł); poz. 53 – *Środki na finansowanie lub dofinansowanie zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (w tym prowadzenie ośrodków adopcyjnych oraz finansowanie pobytu dzieci cudzoziemców w pieczy zastępczej)* (zwiększenia o 9 247,6 tys. zł); poz. 91 – *Środki na zadania w obszarze zdrowia* (zwiększenia o 8 497,2 tys. zł).

⁶³ Dobrana celowo poz. 98 – *Finansowanie programów z budżetu środków europejskich* (zwiększenia o 5 707,3 tys. zł).

⁶⁴ Dobranych celowo: poz. 4 – *Przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych, w tym 40 mln na dofinansowanie zakupu pojazdów ratowniczo-gaśniczych dla jednostek ochotniczych straży pożarnych* (zwiększenia o 36 230,9 tys. zł); poz. 8 – *Rezerwa na realizację projektów współfinansowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu UE oraz ze środków pomocy bezzwrotnej, rozliczenia programów i projektów finansowanych z udziałem tych środków, a także rozliczenia z budżetem ogólnym Unii Europejskiej* (zwiększenia o 14 720,2 tys. zł).

⁶⁵ Dobrana celowo poz. 98 – *Finansowanie programów z budżetu środków europejskich* (zwiększenia o 18 281,3 tys. zł).

ustalono, że:

- o przyznanie środków z rezerw celowych wnioskowano zgodnie z zasadami określonymi w *Procedurze dotyczącej wystąpień do władz centralnych o zwiększenie budżetu województwa śląskiego*⁶⁶ oraz *Procedurze dokonywania zmian w układzie zadaniowym budżetu Wojewody Śląskiego*⁶⁷;
- wnioski o przyznanie środków z rezerw celowych poz. 4 i 8 (dotyczy 10 wniosków na kwotę 7 722,2 tys. zł w 2020 r.⁶⁸), poz. 38, 44, 49, 53 i 91 obejmowały wydatki, których szczegółowy podział na pozycje klasyfikacji budżetowej nie był możliwy do dokonania w okresie opracowania projektu ustawy budżetowej. Wydatki te nie były możliwe do zaplanowania na etapie planowania wydatków na dany rok budżetowy w ramach części budżetowej, której dysponentem jest Wojewoda. Wnioski o przyznanie środków z rezerwy celowej poz. 8 (dotyczy 30 wniosków na kwotę 3 518,6 tys. zł w 2019 r. i 18 wniosków na kwotę 6 998,0 tys. zł w 2020 r.) i poz. 98 obejmowały wydatki związane z realizacją programów współfinansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt. 2 ufp, tj. środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej;
- wnioskowanie o przyznanie środków z rezerw celowych wynikało z faktycznych potrzeb oraz było zasadne i poprzedzała je analiza możliwości sfinansowania wydatków z innych źródeł;
- stosownie do art. 154 ust. 7 ustawy ufp, wnioskowano o przyznanie środków z danej rezerwy celowej na cel, na jaki rezerwa ta została utworzona, z wyjątkiem siedmiu wniosków na kwotę 28 411,9 tys. zł o przyznanie środków z rezerwy poz. 4 oraz 10 wniosków na kwotę 7 722,2 tys. zł o przyznanie środków z rezerwy poz. 8 na cele, które określono zmieniając przeznaczenie tych rezerw na podstawie art. 154 ust. 9 ufp oraz art. 34 ust. 1⁶⁹ i art. 15zm ust. 1 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych⁷⁰;
- wnioskowano o przyznanie środków z rezerw celowych w czasie umożliwiającym realizację zadań oraz dochowanie terminów podziału rezerw przez Ministra Finansów, określonych w art. 154 ust. 1 i 3 ufp;
- wnioskując o przyznanie środków z rezerwy poz. 8 i poz. 98, przestrzegano zasad określonych w procedurach wydanych przez Ministra Finansów⁷¹ oraz procedurach wydanych przez Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej⁷²;
- wnioskując o przyznanie środków z rezerwy celowej poz. 4 przestrzegano zasad określonych w Wytocznych powodziowych i Wytocznych osuwiskowych MSWiA.

⁶⁶ Zarządzenie Wojewody nr 285/10 z 8 czerwca 2010 r. w sprawie ustalenia procedur działania w zakresie dysponenta głównego w Wydziale Finansów i Budżetu Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach.

⁶⁷ Zarządzenie Wojewody nr 356/12 z 6 grudnia 2012 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustalenia procedur działania w zakresie dysponenta głównego w Wydziale Finansów i Budżetu Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach.

⁶⁸ Finansowanie zadań związanych ze zwalczaniem zakażenia, zapobieganiem rozprzestrzenieniu się, profilaktyką oraz zwalczaniem skutków choroby zakaźnej wywołanej wirusem SARS-CoV-2.

⁶⁹ Obowiązującego do 31 marca 2020 r.

⁷⁰ Dz.U. poz. 374, ze zm.

⁷¹ W 2019 r.: Procedura uruchamiania oraz przyznawania zapewnienia finansowania lub dofinansowania przedsięwzięcia ze środków rezerw celowych budżetu państwa na realizację projektów współfinansowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu UE oraz ze środków pomocy bezzwrotnej, rozliczenia programów i projektów finansowanych z udziałem tych środków, a także rozliczenia z budżetem ogólnym Unii Europejskiej

⁷² W 2019 r. i w 2020 r.: Procedura uruchamiania oraz przyznawania zapewnienia finansowania lub dofinansowania przedsięwzięcia ze środków rezerwy celowej budżetu państwa i budżetu środków europejskich dla programów i projektów realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu, a także rozliczeń programów i projektów finansowanych z udziałem tych środków z części 83, poz. 8, 98, 99.

Propozycje dofinansowania w przekazywanych do MSWiA zestawieniach zbiorczych były uporządkowane, począwszy od najpilniejszych⁷³.

- po otrzymaniu decyzji o przyznaniu środków z rezerw celowych niezwłocznie wprowadzono zmiany w planie wydatków;
- w 2019 r. nie wystąpiły przypadki niedokonania płatności ze środków otrzymanych przez Wojewodę z rezerw celowych poz. 8 i 98;
- w 2019 r. przyznane środki z rezerw celowych zostały wykorzystane w przypadku czterech rezerw celowych (poz. 4, 38, 53, 91, 98) – od 94,9% do 100,0%, a w przypadku trzech rezerw celowych (poz. 8, 44, 49) – od 85,7% do 93,2%, co było spowodowane:
 - przede wszystkim niższymi niż zakładano wydatkami na wynagrodzenia, wypłacanymi ze środków Funduszu, Azylu, Migracji i Integracji⁷⁴, co wynikało z zatrudnienia mniejszej niż planowano liczby pracowników spoza służby cywilnej oraz niższymi składkami na Fundusz Pracy, jak również korzystniejszą ceną uzyskaną w wyniku rozstrzygnięcia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w sprawie funkcjonowania Punktu Informacyjno-Doradczego dla Cudzoziemców (dotyczy poz. 8), na co wydatkowano 3 218,2 tys. zł (91,5% kwoty zaplanowanej); nie występowało do Ministra Finansów o skorygowanie decyzji zwiększającej plan wydatków, ani nie dokonano blokowania planowanych wydatków, gdyż wystąpiły trudności w oszacowaniu kwoty niewykorzystanej, w związku z wypłatą wynagrodzeń ze środków FAMI w grudniu 2019 r.;
 - niższymi niż zakładano kosztami realizowanego przez samorząd województwa śląskiego zadania przebudowy drogi wojewódzkiej (dotyczy poz. 44), na które wydatkowano 17 388,5 tys. zł (93,2% kwoty zaplanowanej); nie występowało do Ministra Finansów o skorygowanie decyzji zwiększającej plan wydatków, ani nie dokonano blokowania planowanych wydatków, gdyż proces rozliczenia dotacji zakończył się po upływie roku budżetowego, z uwagi na konieczność uzupełnienia przez JST brakujących dokumentów (przed rozpoczęciem tego procesu, JST zwróciła się z wnioskiem o przesunięcie środków na inne zadanie, również związane z inwestycją w zakresie infrastruktury drogowej, jednakże w dniu 4 grudnia 2019 r. wpłynęła w tej sprawie negatywna odpowiedź Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej);
 - przede wszystkim niższymi niż zakładano wydatkami na wynagrodzenia, co wynikało z fluktuacji kadry pracowniczej i niepełnego zatrudnienia oraz niższymi składkami na Fundusz Pracy (dotyczy poz. 49) – wydatkowano 9 281,9 tys. zł (85,7% kwoty zaplanowanej); wydano trzy decyzje o blokowaniu wydatków: 10 grudnia 2019 r. na kwotę 30,8 tys. zł, 12 grudnia 2019 r. na kwotę 447,3 tys. zł oraz 17 grudnia 2019 r. na kwotę 17,6 tys. zł, na podstawie art. 177 ust. 1 pkt 3 upf;

⁷³ Lista była tworzona na podstawie przesyłanych przez JST zestawień zadań planowanych do realizacji w danym roku, zawierających informację m.in. o rodzaju zadania, przyczynach i czasie powstania zniszczeń, wielkości strat, wielkości uzyskanej dotacji oraz całkowitym koszcie zadania. Przy tworzeniu listy priorytetowo traktowano zadania dotyczące usuwania szkód powstałych w obiektach mostowych i przepustach (ponieważ mogły one powodować bezpośrednie zagrożenie dla zdrowia i życia ludzkiego, bądź powodować zwiększone zagrożenie powodziowe) oraz zadania, których niezrealizowanie groziło powiększeniem strat lub całkowitym zniszczeniem infrastruktury. Przy ustalaniu kolejności kierowano się również opisem zniszczeń, znajdującym się w protokole strat weryfikowanym przez Komisję wojewódzką do spraw weryfikacji strat powstałych w wyniku zdarzeń noszących znamiona klęski żywiołowej.

⁷⁴ Dalej: FAMI.

- według stanu na 31 sierpnia 2020 r. wykorzystano 18 228,9 tys. zł (58,2%) z rezerwy celowej poz. 4, 12 352,3 tys. zł (83,9%) z poz. 8 rezerwy celowej i 15 096,0 tys. zł (82,6%) z rezerwy celowej poz. 98;
- nie wystąpiły przypadki wykorzystania środków z ww. rezerw celowych niezgodnie z przeznaczeniem.

(akta kontroli: tom 1 str. 187-397, 626-660; tom 2 str. 249-283, 321-394; tom 3 str. 588-655; tom 5 str. 246-655; tom 6 str. 1-450)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Wojewoda skierował do Ministra Finansów wnioski z dnia 1 kwietnia 2019 r. o przyznanie środków z rezerwy celowej poz. 16 na zwrot uregulowanych zobowiązań, wynikających z wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach, z tytułu kosztów przechowywania pojazdów usuniętych z drogi publicznej i kosztów procesu w kwocie 433,8 tys. zł (0,04% wartości kwot wynikających z wniosków o przyznanie środków z rezerw celowych złożonych w okresie objętym kontrolą), pomimo nieprzeprowadzenia analizy możliwości sfinansowania zadania z budżetu Wojewody, przy czym w *Procedurze dotyczącej wystąpień do władz centralnych o zwiększenie budżetu województwa śląskiego* nie określono takiego obowiązku oraz komórek organizacyjnych odpowiedzialnych za jego realizację. Po otrzymaniu pisma z Ministerstwa Finansów z 31 maja 2019 r., w którym poinformowano o odmowie przyznania środków z rezerwy celowej, zadanie zostało sfinansowane ze środków budżetu Wojewody po dokonaniu przeniesienia wydatków z działu 60003 *Krajowe pasażerskie przewozy autobusowe*.

(akta kontroli tom 5 str. 17-21, 82-98)

Wojewoda wyjaśnił, iż przed złożeniem wniosku, z uwagi na to, że był to dopiero I kwartał roku budżetowego, nie zakładano możliwości wskazania jakichkolwiek oszczędności.

(akta kontroli tom 5 str. 67, 72)

Zdaniem NIK, mając na uwadze kryterium rzetelności działania, wnioski o przyznanie środków z rezerw celowych, bez względu na czas ich składania, winny być poprzedzone rzetelną analizą możliwości sfinansowania zadań z budżetu Wojewody. Analiza ta winna dotyczyć w szczególności podziałek klasyfikacji budżetowej, w których środki, z uwagi na ich niewykorzystanie, były blokowane w latach ubiegłych na podstawie art. 177 ust. 1 pkt 3 ufp.

Opis stanu
faktycznego

4.2. W latach 2019–2020 (do 31 sierpnia), stosownie do § 1 ust. 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 lutego 2017 r. w sprawie dysponowania rezerwą ogólną budżetu państwa⁷⁵, wnioski o przyznanie środków z rezerwy ogólnej były składane Prezesowi Rady Ministrów za pośrednictwem Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów⁷⁶.

W 2019 r. Wojewoda złożył dziewięć takich wniosków na kwotę 14 561,8 tys. zł, z tego cztery na kwotę 2 521,5 tys. zł zostały rozpatrzone pozytywnie, cztery na kwotę 9 640,3 tys. zł rozpatrzone negatywnie⁷⁷, a w przypadku jednego na kwotę 2 400,0 tys. zł przyznano środki w kwocie niższej niż wnioskowano. W 2020 r.

⁷⁵ Dz.U. poz. 500. Dalej: rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie dysponowania rezerwą ogólną budżetu państwa.

⁷⁶ Z wyjątkiem jednego przypadku, w którym wniosek o przyznanie środków z rezerwy ogólnej został złożony do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, a następnie – przekazany pod obrady Rady Ministrów, dysponującej rezerwą ogólną stosownie do art. 155 ust. 1 ufp (nw. wniosek nr 17, dotyczący kwoty przekraczającej kwotę określoną w § 1 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie dysponowania rezerwą ogólną budżetu państwa).

⁷⁷ Z pism z Kancelarii Prezesa Rady Ministrów z 5 i 11 grudnia 2019 r. wynikało, że przyczyną negatywnego rozpatrzenia wniosków był upływ terminu na zmianę kwoty dotacji na dofinansowanie zadań własnych JST, określonego w art. 170 ust. 1 ufp (30 listopada), po którym Minister Finansów nie mógł już w tych sprawach wydać decyzji.

(do 31 sierpnia) Wojewoda złożył osiem wniosków na kwotę 27 762,4 tys. zł, z tego pięć na kwotę 18 291,4 tys. zł zostało rozpatrzonych pozytywnie, jeden na kwotę 3 060,1 tys. zł rozpatrzono negatywnie⁷⁸, jeden na kwotę 545,5 tys. zł był w trakcie rozpatrywania, a w przypadku jednego na kwotę 5 865,4 tys. zł przyznano środki w kwocie niższej niż wnioskowano.

W okresie objętym kontrolą Wojewoda nie wnioskował o przyznanie środków z rezerwy ogólnej na walkę z pandemią spowodowaną wirusem SARS-CoV-2 (przy czym w jednym przypadku – nw. wniosek nr 17 – pandemia miała wpływ na podjęcie decyzji o realizacji zadania). Wnioski złożono w celu sfinansowania/dofinansowania:

1. podwyższenia dodatkowego wynagrodzenia osób wchodzących w skład komisji lekarskich oraz pracowników średniego personelu medycznego wyznaczonych do powiatowych komisji lekarskich orzekających o stopniu zdolności do czynnej służby wojskowej osób stawiających się do komisji wojskowej (wniosek z 29 stycznia 2019 r. na kwotę 350,4 tys. zł rozpatrzony pozytywnie);
2. zadania pn. *Zakup sprzętu medycznego na potrzeby Oddziałów Chirurgii Ogólnej, Ginekologiczno-Położniczego i uruchomienie Oddziału Kardiologicznego i Intensywnego Nadzoru Kardiologicznego*, realizowane przez powiat myszkowski (wniosek z 28 marca 2019 r. na kwotę 780,9 tys. zł rozpatrzony pozytywnie);
3. zadania pn. *Przebudowa – rozbudowa wraz ze zmianą sposobu użytkowania Poradni Specjalistycznych Szpitala Wielospecjalistycznego na rzecz Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Szpitala Wielospecjalistycznego w Jaworznie*, realizowane przez Miasto Jaworzno (wniosek z 23 maja 2019 r. na kwotę 2 400,0 tys. zł, przyznano 1 500,0 tys. zł);
4. zadania pn. *Utworzenie pomieszczeń szatni w piwnicy Szkoły Podstawowej im. Jana Wawrzynka w Kuźni Raciborskiej*, realizowane przez Gminę Kuźnia Raciborska (wniosek z 2 lipca 2019 r. na kwotę 190,2 tys. zł rozpatrzony pozytywnie);
5. zadania pn. *Poprawa dostępności do leczenia onkologicznego w tym w szczególności do opieki paliatywnej poprzez rozbudowanie Oddziału Opieki Paliatywnej w Szpitalu Powiatowym w Zawierciu*, realizowane przez powiat zawierciański (wniosek z 15 października 2019 r. na kwotę 1 200,0 tys. zł rozpatrzony pozytywnie);
6. zadania pn. *Przebudowa i modernizacja pomieszczeń SP ZOZ w Myszkowie na potrzeby utworzenia Oddziału Anestezjologii i Intensywnej Terapii wraz z zakupem sprzętu i aparatury medycznej niezbędnej do uruchomienia w strukturach szpitala pięciolóżkowego Oddziału Anestezjologii i Intensywnej Terapii oraz Pracowni Tomografii Komputerowej wraz z zakupem nowego tomografu komputerowego 64-rzędowego ze stacją lekarską do opisu badań*, realizowane przez powiat myszkowski (wniosek z 8 listopada 2019 r. na kwotę 5 865,4 tys. zł rozpatrzony negatywnie);
7. zadania pn. *Realizacja projektu budowlanego rozbudowy i przebudowy budynku zakładu terapeutycznego Samodzielnego Publicznego Zakładu Terapii Uzależnień i Współzależnienia w Siemianowicach Śląskich*, realizowane przez Miasto Siemianowice Śląskie (wniosek z 8 listopada 2019 r. na kwotę 250,0 tys. zł, rozpatrzony negatywnie);

⁷⁸ Z pisma z Kancelarii Prezesa Rady Ministrów z 31 lipca 2020 r. wynikało, że wniosek został rozpatrzony negatywnie, gdyż nie dotyczył wydatków związanych ze zdarzeniem nagłym, wymagającym natychmiastowego wsparcia.

8. zadania pn. *Doposażenie w sprzęt i aparaturę medyczną Szpitala w Pyskowicach*, realizowane przez powiat gliwicki (wniosek z 12 listopada 2019 r. na kwotę 1 300,0 tys. zł rozpatrzony negatywnie);
9. zadania pn. *Budowa sali gimnastycznej z zapleczem przy Szkole Podstawowej w Kleszczowie*, realizowane przez Gminę Rudziniec (wniosek z 15 listopada 2019 r. na kwotę 2 224,9 tys. zł rozpatrzony negatywnie);
10. zadania pn. *Przebudowa i modernizacja pomieszczeń SP ZOZ w Myszkowie na potrzeby utworzenia Oddziału Anestezjologii i Intensywnej Terapii wraz z zakupem sprzętu i aparatury medycznej niezbędnej do uruchomienia w strukturach szpitala pięciolóżkowego Oddziału Anestezjologii i Intensywnej Terapii*, realizowane przez powiat myszkowski (wniosek z 24 stycznia 2020 r. na kwotę 5 865,4 tys. zł, przyznano 3 000,0 tys. zł);
11. zadania pn. *Doposażenie w sprzęt i aparaturę medyczną Szpitala w Pyskowicach*, realizowane przez powiat gliwicki (wniosek z 21 lutego 2020 r. na kwotę 1 300,0 tys. zł rozpatrzony pozytywnie);
12. zadania pn. *Rozbudowa Szkoły Podstawowej im. Powstańców Śląskich w Tworogu wraz z przebudową chodników, powierzchni utwardzonych, miejsc parkingowych, rozbiórką budynków gospodarczych i pozostałą infrastrukturą techniczną*, realizowane przez Gminę Tworóg (wniosek z 24 lutego 2020 r. na kwotę 1 405,9 tys. zł rozpatrzony pozytywnie);
13. zadania pn. *Budowa sali gimnastycznej z zapleczem przy Szkole Podstawowej w Kleszczowie*, realizowane przez Gminę Rudziniec (wniosek z 24 marca 2020 r. na kwotę 899,1 tys. zł rozpatrzony pozytywnie);
14. wypłaty zasiłków celowych dla ośmiu rodzin/osób z Gminy Kochanowice, (wniosek z 6 kwietnia 2020 r. na kwotę 48,0 tys. zł rozpatrzony pozytywnie);
15. zadania pn. *Przebudowa wraz z rozbudową budynku szkoły podstawowej w celu przystosowania części pomieszczeń na 2-oddziałowe przedszkole publiczne*, realizowane przez Gminę Rudnik (wniosek z 16 kwietnia 2020 r. na kwotę 545,5 tys. zł w trakcie rozpatrywania);
16. zadania pn. *Zapewnienie pełnej dostępności do edukacji przedszkolnej w Gminie Siewierz poprzez budowę nowoczesnego przedszkola z oddziałami integracyjnymi w Siewierzu*, realizowane przez Gminę Siewierz (wniosek z 14 maja 2020 r. na kwotę 3 060,1 tys. zł rozpatrzony negatywnie);
17. zakup nieruchomości położonej przy ul. Konstantego Damrota 16 w Katowicach, zabudowanej budynkiem biurowym z przeznaczeniem na potrzeby Urzędu (wniosek z 29 sierpnia 2020 r. na kwotę 14 638,4 tys. zł rozpatrzony pozytywnie).

(akta kontroli tom 4 str. 2-3, 34-522)

W wyniku badania 17 (100,0%) wniosków o przyznanie środków z rezerwy ogólnej, złożonych w okresie od stycznia 2019 r. do sierpnia 2020 r., ustalono, że:

- o przyznanie środków z rezerw celowych wnioskowano zgodnie z zasadami określonymi w *Procedurze dotyczącej wystąpień do władz centralnych o zwiększenie budżetu województwa śląskiego oraz Procedurze dokonywania zmian w układzie zadaniowym budżetu Wojewody Śląskiego*;
- wnioskowanie o środki z rezerwy ogólnej było spowodowane: wejściem w życie 18 stycznia 2019 r. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 stycznia 2019 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie sposobu ustalania dodatkowego

wynagrodzenia osób wchodzących w skład komisji lekarskich oraz pracowników średniego personelu medycznego wyznaczonych do powiatowych komisji lekarskich orzekających o stopniu zdolności do czynnej służby wojskowej osób stawiających się do kwalifikacji wojskowej⁷⁹ (dotyczy wniosku nr 1); brakiem w JST wystarczających środków na realizację inwestycji z zakresu ochrony zdrowia, wynikającym m.in. z niezyskania lub uzyskania w niewystarczającej wysokości dotacji w ramach programów zagranicznych lub krajowych (wnioski nr 2, 3, 5, 6, 7, 8, 10, 11); brakiem w JST wystarczających środków na inwestycje z zakresu budowy/rozbudowy/przebudowy infrastruktury szkolnej/przedszkolnej, których potrzeba realizacji wynikała m.in. z przeprowadzonych w 2017 r. zmian w systemie edukacji (wnioski nr 4, 9, 12, 13, 15, 16); wystąpieniem szkód w wyniku pożaru (dotyczy wniosku nr 14); koniecznością zapewnienia miejsca do realizacji statutowych zadań Urzędu związanych z obsługą cudzoziemców, w tym wystarczającej liczby stanowisk i odpowiednich warunków sanitarnych (dotyczy wniosku nr 17);

- wszystkie wnioski o przyznanie środków z rezerwy ogólnej dotyczyły wydatków niemożliwych do przewidzenia przez Wojewodę na etapie planowania na dany rok budżetowy, czy też na etapie prac komisji sejmowych przed uchwaleniem ustawy budżetowej. JST informowały o potrzebie dofinansowania w trakcie danego roku budżetowego (wnioski nr 2-16). Trzy wnioski dotyczyły wydatków związanych ze zdarzeniami nagłymi, wymagającymi natychmiastowego wsparcia, tj. zdarzeniami takimi jak: wydanie przez Radę Ministrów nowych przepisów w dniu 7 stycznia 2019 r., skutkujących zwiększeniem wydatków na wynagrodzenia (wniosek nr 1), wystąpienie szkód w wyniku pożaru w dniu 14 marca 2020 r. (wniosek nr 14), konieczność zapewnienia przy obsłudze cudzoziemców odpowiednich warunków sanitarnych w związku z wystąpieniem w 2020 r. pandemii spowodowanej wirusem SARS-CoV-2 (wniosek nr 17),
- wnioskowanie poprzedzała analiza możliwości sfinansowania wydatków z innych źródeł;
- wnioskując o przyznanie środków z rezerwy ogólnej przestrzegano art. 155 ust. 3 ufp (nie wystąpiły przypadki uprzedniego zmniejszenia wydatków na zadanie objęte wnioskiem, w wyniku przeniesień tych wydatków na podstawie art. 171 ufp).

(akta kontroli tom 4 str. 34-522)

W wyniku badania wykorzystania środków przyznanych z rezerwy ogólnej:

- w kwocie 4 021,5 tys. zł w 2019 r. (100,0% środków przyznanych na pięć zadań – wnioski nr 1-5);
- w kwocie 6 653,0 tys. zł w 2020 r. (100,0% środków przyznanych do 31 sierpnia na pięć zadań – wnioski nr 10-14);

ustalono, że:

- trzy zadania, na które przyznano środki z rezerwy ogólnej w 2020 r. w kwocie 5 199,1 tys. zł (wnioski nr 10, 11, 13), były objęte wnioskami o przyznanie środków z tej rezerwy rozpatrzonymi negatywnie w 2019 r. (wnioski nr 6, 8, 9, złożone odpowiednio 8, 12 i 15 listopada 2019 r.). Z pism Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów z 5 i 11 grudnia 2019 r. wynikało, że wnioski zostały rozpatrzone negatywnie, gdyż 30 listopada 2019 r. upłynął termin na zmianę kwot dotacji na dofinansowanie zadań własnych JST, określony w art. 170 ust. 1

⁷⁹ Dz.U. poz. 97.

ufp i po tym terminie Minister Finansów nie mógł już w tych sprawach wydać decyzji. W dwóch przypadkach wnioski o przyznanie środków z rezerwy ogólnej rozpatrzone negatywnie (nr 6 i 9) skierowano do Prezesa Rady Ministrów bez zbędnej zwłoki, po otrzymaniu od JST (odpowiednio w dniach 5 listopada i 21 października 2019 r.) informacji o potrzebie dofinansowania zadań. W jednym przypadku na negatywne rozpatrzenie wniosku (nr 8) wpływ miała zwłoka w jego skierowaniu do ww. organu, co opisano w dalszej części wystąpienia w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*. W przypadku pozostałych siedmiu zadań, na które przyznano środki z rezerwy ogólnej, Wojewoda nie planował ich realizacji w latach ubiegłych w swoim budżecie, ani nie występował o środki na ich realizację z innych źródeł;

- po otrzymaniu decyzji o przyznaniu środków z rezerwy ogólnej niezwłocznie wprowadzono zmiany w planie wydatków;
- w 2019 r. przyznane środki z rezerwy ogólnej zostały wykorzystane w kwocie 2 695,0 tys. zł (67,0%) – w przypadku dwóch zadań (wnioski nr 4 i 5) w odpowiednio 100,0% i 96,3%, a w przypadku trzech zadań (wnioski nr 1-3) od 37,2% do 82,6%, co było spowodowane:
 - mniejszą niż przewidywano liczbą posiedzeń komisji lekarskiej orzekającej o stopniu zdolności do czynnej służby wojskowej osób stawiających się do komisji wojskowej (dotyczy wniosku nr 1) – środki przyznane w kwocie 350,4 tys. zł wykorzystano w kwocie 289,4 tys. zł (w 82,6%); kwotę 46,8 tys. zł zablokowano decyzją Wojewody z 9 grudnia 2019 r., wydaną na podstawie art. 177 ust. 1 pkt 3 ufp;
 - zakupem sprzętu medycznego po cenach niższych w stosunku do potrzeb zgłoszonych przez JST (dotyczy wniosku nr 2) – środki przyznane w kwocie 780,9 tys. zł wykorzystano w kwocie 501,1 tys. zł (w 64,2%); nie występowano do Ministra Finansów o skorygowanie decyzji zwiększającej plan wydatków, ponieważ taka potrzeba wyniknęła dopiero z pełnego rozliczenia środków dotacji, przekazanego przez JST po zakończeniu roku budżetowego;
 - problemami beneficjenta z rozstrzygnięciem przetargu na roboty budowlane, skutkującymi przeniesieniem wydatków na 2020 r. i sfinansowaniem ich ze środków własnych (dotyczy wniosku nr 3) – środki przyznane w kwocie 1 500,0 tys. zł wykorzystano w kwocie 558,7 tys. zł (w 37,2%); w dniu 12 listopada 2019 r. Wojewoda wystąpił z wnioskiem o korektę decyzji Ministra Finansów, zmniejszającą plan wydatków o 421,0 tys. zł (decyzja została skorygowana⁸⁰);
- w 2020 r. przyznane środki zostały wykorzystane w pełnej wysokości (48,0 tys. zł) w przypadku jednego zadania (wniosek nr 14), a środki (6 605,0 tys. zł) przyznane na pozostałe cztery zadania (wnioski nr 10-13) nie zostały rozliczone do dnia zakończenia kontroli (terminy rozliczeń przypadały na okres późniejszy);
- nie wystąpiły przypadki wykorzystania środków z rezerwy ogólnej niezgodnie z przeznaczeniem.

(akta kontroli tom 4 str. 16-19, 34-104, 149-165, 523-529)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

⁸⁰ Decyzja Ministra Finansów nr MF/FG6.4143.3.222.2019.MF.4915.K01 z 30 listopada 2019 r.

Wojewoda nie zapewnił bezzwłocznego przekazania Prezesowi Rady Ministrów wniosku o przyznanie środków z rezerwy ogólnej na dofinansowanie zadania pn. *Doposażenie w sprzęt i aparaturę medyczną Szpitala w Pyskowicach* w kwocie 1 300,0 tys. zł (3,1% wartości kwot wynikających z wniosków o przyznanie środków z ww. rezerwy złożonych w okresie objętym kontrolą). Wniosek przekazano 12 listopada 2019 r., tj. po 154 dniach od otrzymania wniosku JST (11 czerwca 2019 r.). Wpłynęło to na wydanie odmowy przyznania w 2019 r. środków z rezerwy ogólnej z powodu upływu z dniem 30 listopada 2019 r. terminu na zmianę kwot dotacji na dofinansowanie zadań własnych JST, określonego w art. 170 ust. 1 ufp (brak możliwości wydania stosownej decyzji po ww. terminie).

(akta kontroli tom 4 str. 322-342)

Wojewoda wyjaśnił m.in. że w tym czasie analizowano dokumenty pod kątem poprawności, kompletności i podstawy ubiegania się o dofinansowanie ze środków budżetu państwa (wskazał przy tym na obowiązek stosowania art. 20a ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju⁸¹).

(akta kontroli tom 4 str. 23-24)

Zdaniem NIK, analizowanie dokumentów w tej sprawie nie uzasadniało konieczności oczekiwania na skierowanie wniosku o przyznanie środków z rezerwy ogólnej do właściwego organu aż 154 dni. Mając na uwadze kryterium rzetelności działania, wniosek ten powinien zostać skierowany bezzwłocznie, w celu pozyskania dla JST środków na zadanie z zakresu ochrony zdrowia i zapewnienia odpowiedniego czasu na dokonanie zakupu sprzętu przed końcem roku budżetowego. Tymczasem wniosek skierowano zaledwie 18 dni przed terminem określonym w art. 170 ust. 1 ufp (30 listopada 2019 r.), po którym przyznanie dotacji na dofinansowanie zadań JST, co do zasady nie jest już możliwe.

Opis stanu
faktycznego

4.3. W 2019 r. i 2020 r. (do 31 sierpnia) w ramach rezerwy, o której mowa w art. 140 ust. 4 ufp rozdysponowano odpowiednio 2 997,5 tys. zł i 1 151,4 tys. zł, z tego na podstawie wniosków Urzędu (dysponenta III stopnia) odpowiednio 1 455,7 tys. zł (48,7%) i 838,0 tys. zł (72,8%). Pozostałe środki z ww. rezerwy zostały rozdysponowane w 2019 r. na podstawie wniosków: Wydziału Rodziny i Polityki Społecznej w wysokości 328,8 tys. zł (11,0%)⁸², WINB w wysokości 325,6 tys. zł (10,9%)⁸³, KWSP w wysokości 300,0 tys. zł (10,0%), WSSE w wysokości 226,0 tys. zł (7,5%)⁸⁴, Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego w wysokości 175,0 tys. zł (5,8%)⁸⁵, WIORiN w wysokości 130,0 tys. zł (4,3%) oraz Wydziału Nadzoru Właścicielskiego w wysokości 56,4 tys. zł (1,9%)⁸⁶.

W 2020 r. (na 31 sierpnia) rozdysponowano środki z ww. rezerwy na podstawie wniosków: WSSE w wysokości 164,9 tys. zł (14,3%)⁸⁷, WINB w wysokości

⁸¹ Dz.U. z 2019 r. poz. 1295, ze zm.

⁸² Beneficjentami były: Miasto Bytom, Miasto Ruda Śląska, Miasto Świętochłowice i Gmina Łęczyny.

⁸³ Beneficjentami były powiatowe inspektoraty nadzoru budowlanego w Będzinie, Bielsko-Białej, Cieszynie, Kłobucku, Częstochowie, Jaworznie, Chorzowie, Zabrze, Piekarach Śląskich, Gliwicach, Wodzisławiu Śląskim i Bytomiu oraz WINB.

⁸⁴ Beneficjentami były powiatowe stacje sanitarno-epidemiologiczne w Bielsko-Białej, Bytomiu, Chorzowie, Cieszynie, Częstochowie, Dąbrowie Górniczej, Gliwicach, Jaworznie, Katowicach, Kłobucku, Lublińcu, Myszkowie, Raciborzu, Rudzie Śląskiej, Rybniku, Sosnowcu, Tychach, Wodzisławiu Śląskim, Zawierciu i Żywcu oraz WSSE.

⁸⁵ Beneficjentem był Urząd (filia Wojewódzkiego Magazynu Obrony Cywilnej, Sprzętu Powodziowego i Rezerw w Katowicach-Szopienicach) oraz jednostki ratownictwa wodnego funkcjonujące na terenie województwa śląskiego.

⁸⁶ Beneficjentami były: powiat pszczyński i Miasto Mysłowice.

⁸⁷ Beneficjentami były: Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Bielsku-Białej i WSSE.

73,5 tys. zł (6,4%)⁸⁸, Wydziału Rodziny i Polityki Społecznej w wysokości 71,0 tys. zł (6,2%)⁸⁹ oraz Wydziału Infrastruktury w wysokości 4,0 tys. zł (0,3%)⁹⁰.

(akta kontroli tom 3 str. 73-587)

Według stanu na 31 sierpnia 2020 r. na walkę z pandemią spowodowaną wirusem SARS-CoV-2 ze środków przyznanych z rezerwy Wojewody wykorzystano 956,5 tys. zł (99,8% przyznanych na ten cel środków).

W wyniku badania wykorzystania środków przyznanych z rezerwy Wojewody:

- w kwocie 2 997,5 tys. zł w 2019 r. (100,0% środków przyznanych);
- w kwocie 1 151,4 tys. zł w 2020 r. (100,0% środków przyznanych do 31 sierpnia);

ustalono, że:

- po wydaniu decyzji o przyznaniu środków z rezerwy Wojewody niezwłocznie wprowadzono zmiany w planie wydatków;
- przyznane środki z rezerwy Wojewody zostały wykorzystane w 2019 r. w kwocie 2 834,3 tys. zł (94,6%), a w 2020 r. (do 31 sierpnia) w kwocie 1 136,3 tys. zł (98,7%); wykorzystanie środków z rezerwy w kwotach niższych niż planowane wynikało w głównej mierze z uzyskania przez beneficjentów korzystniejszych cen w ramach realizowanych procedur zakupu;
- nie wystąpiły przypadki wykorzystania środków z rezerwy Wojewody niezgodnie z przeznaczeniem;
- niewykorzystane środki z rezerwy Wojewody nie były przenoszone na inne zadania w trybie art. 171 ufp, a także nie dokonano ich blokowania.

(akta kontroli str. tom 3 str. 73-587, tom 5 str. 439-479)

OCENA CZĄSTKOWA

Wnioskowanie o przyznanie środków z objętych badaniem rezerw celowych wynikało z faktycznych potrzeb, było zasadne i dotyczyło właściwych pozycji rezerw, jak również odbywało się w czasie umożliwiającym realizację zadań oraz dochowanie terminów podziału rezerw celowych przez Ministra Finansów, określonych w art. 154 ust. 1 i 3 ufp. Wnioskowanie o przyznanie środków z rezerwy ogólnej dotyczyło wydatków niemożliwych do przewidzenia przez Wojewodę na etapie planowania wydatków na dany rok budżetowy, czy też na etapie prac komisji sejmowych przed uchwaleniem ustawy budżetowej. Przestrzegano przy tym zakazu określonego w art. 155 ust. 3 ufp. Wnioskując o przyznanie środków z rezerwy ogólnej i rezerw celowych przestrzegano również zasad określonych w wewnętrznych procedurach przyjętych w Urzędzie i w wytycznych właściwych ministrów. Nie stwierdzono przypadków wykorzystania środków z ww. rezerw i z rezerwy Wojewody niezgodnie z przeznaczeniem. Ustalone nieprawidłowości polegały na skierowaniu przez Wojewodę wniosku o przyznanie środków z rezerwy celowej w kwocie 433,8 tys. zł (0,04% wartości kwot wynikających z wniosków o przyznanie środków z rezerw celowych złożonych w okresie objętym kontrolą), pomimo nieprzeprowadzenia analizy możliwości sfinansowania zadania z budżetu Wojewody oraz niezapewnieniu przez Wojewodę bezzwłocznego przekazania wniosku o przyznanie środków z rezerwy ogólnej w kwocie 1 300,0 tys. zł (3,1% wartości kwot wynikających z wniosków o przyznanie środków z ww. rezerwy

⁸⁸ Beneficjentami były powiatowe inspektoraty nadzoru budowlanego w Zabrze, Tarnowskich Górach i Rudzie Śląskiej.

⁸⁹ Beneficjentami były: Miasto Ruda Śląska i Gmina Czerwonka-Leszczyny.

⁹⁰ Beneficjentem było województwo śląskie (JST).

złożonych w okresie objętym kontrolą; od wpływu wniosku JST do przekazania wniosku Wojewody upłynęły 154 dni).

IV. Uwagi

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, zwraca uwagę na potrzebę zapewnienia:

Uwagi

1. niezwłocznego wydawania decyzji o podziale rezerwy Wojewody oraz przekazywania wniosków o przyznanie środków z rezerwy ogólnej;
2. przeprowadzania analizy możliwości sfinansowania zadania z budżetu Wojewody przed złożeniem wniosku o przyznanie na to zadanie środków z rezerwy celowej.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Katowicach. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Katowice, dnia 14 grudnia 2020 r.

Kontrolerzy

Stefania Zalewska

Gł. specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli

Delegatura w Katowicach

.....
Karolina Cichy

St. inspektor kontroli państwowej

.....

